

BELFRIED, Der, Eine Monatsschrift für Gegenwart und Geschichte der belgischen Lande, Duits tijdschrift, van juli 1916 tot oktober 1918 maandelijks verschenen.

Der Belfried werd uitgegeven door de Insel-Verlag te Leipzig. Van 1917 af werd het te Brussel gedrukt in de drukkerij van het Generalgouvernement. Het blad was het orgaan van de in november 1915 opgerichte Volkswirtschaftliche Gesellschaft in Belgien, maar desondanks berustte de redactionele leiding – volgens een Tätigkeitsbericht der Politischen Abteilung bei dem Generalgouverneur in Belgien van 31 januari 1917, ondertekend door von der Lancken, die de Chef der Politischen Abteilung was – reeds sedert juli 1916 bij de Pressezentrale in Brüssel.

Der Belfried was in zekere zin de voorzetting van de Mitteilungen der Volkswirtschaftlichen Gesellschaft, waarvan het eerste nummer op 2 december 1915 verschenen was met de opdruk „vertraulich”. Volgens nr. 2 van de Mitteilungen moest de Gesellschaft trachten te bepalen, „wo im belgischen Wirtschaftsleben eine Interessennahme des deutschen Kapitals wünschenswert und möglich ist...” In het vervolg werden echter dergelijke duidelijke bedoelingen niet meer uitgesproken, zodat de pu-

blikatie haar confidentieel karakter verloor. De uitgevers staakten het verschijnen van de Mitteilungen in 1916 en zouden in een nieuw tijdschrift, Der Belfried, dat uitsluitend aan België zou worden gewijd, behalve economische, ook algemeen culturele problemen behandelen.

Het fraai geïllustreerd tijdschrift trok bewust de lijn door van de negentiende-eeuwse Duitse stroming die voor Vlaanderen grote belangstelling aan de dag legde: het legde in het bijzonder de nadruk op het gemeenschappelijk cultureel verleden van beide landen. Met behulp van het Duitse achterland trachtte het België economisch te ontsluiten en de Belgische economie bovendien zoveel mogelijk in de Duitse invloedssfeer te brengen. Der Belfried was dus in tweevoudig opzicht een instrument van de bezetter: enerzijds wat de „Flamenpolitik”, anderzijds wat de vestiging van de economische overheersing betreft. Aan deze economisch-culturele toenaderingspoging namen o.m. deel: F.M. von Bissing, R.P. Oszwald, R.A. Schröder, L. Schwering. Bijdragen van Vlaamse zijde zijn in dit tijdschrift nauwelijks te vinden. Tegen het eind van de oorlog, in oktober 1918, werd met het vierde nummer van de derde jaargang het verschijnen van Der Belfried gestaakt.

Talrijke bijdragen in dit tijdschrift illustreren treffend de Duitse kijk op de V.B., getuigen van veelzijdigheid en staan in het algemeen op hoog niveau.

LITERATUUR: F. Wende, *Die belgische Frage in der deutschen Politik des Ersten Weltkrieges* (1969). PETER H. NELDE